

**Museum
Catharijne
Convent**

Q&A

**Aanbesteding architectenselectie Museum Catharijneconvent
September 2021**

Inleiding

De afgelopen tijd hebben we onze ambities en visies voor het toekomstige Museum Catharijneconvent geformuleerd. Omdat we een meervoudige opgave hebben begrepen we goed dat er nog vragen zullen zijn. Deze beantwoorden we graag in nota's van inlichtingen en – in de gunningsfase – in een kennismakingsgesprek, schouw en een dialooggesprek. De vragen die we de afgelopen tijd vaker kregen van onze stakeholders hebben we alvast op een rij gezet.

De onderwerpen zijn als volgt geclusterd:

- Belang van de verschillende onderdelen
- Binnen en buiten de scope
- Gebouw(onder)delen, m² en logistiek
- Omgeving en stakeholders
- Aanvullende onderzoeken
- Planning en organisatie

Belang van de verschillende onderdelen

1. Jullie hebben niet alle visies meegestuurd in de selectiefase. Waarom niet?

We willen in de selectiefase het leeswerk beperken voor de architecten. De belangrijkste informatie is weergegeven in het ambitiedocument. De meest essentiële visies, namelijk de visie bezoekersbeleving en de visie architectuur, vormgeving & ruimtelijke ordening hebben we meegestuurd. In de gunningsfase zullen we ook de andere visies verstrekken.

2. Als het op kiezen aan komt wat vinden jullie dan het allerbelangrijkste?

De uitdaging is om de verschillende opgaves samen te brengen in een integrale oplossing van het gebouw. Ons succes hangt af van het behalen van de doelen op de verschillende onderdelen. Alles dat is omschreven vinden we belangrijk, maar niet alles vinden we even belangrijk. Graag geven we daarom het volgende mee:

- De bezoekers staan op 1. Of het nu gaat om het laten stralen van de monumenten, duurzaamheidsoplossingen, detaillering of het toevoegen van eigentijdse architectuur, in afwegingen is de beleving van de benoemde doelgroepen leidend. We vinden het essentieel dat de architect dit belang net als wij voelt en centraal stelt.
- Binnen de doelgroepen zijn, wanneer het op kiezen aankomt, de tentoonstellingsbezoekers en het onderwijs leidend. Families zijn daarna belangrijk. De internationale toerist zien wij als minst leidend.

3. Er wordt relatief weinig gezegd over de kantoren en personeel. Is dat bewust?

Ja. Daar is geen sprake van een knelpunt. Omdat we de huidige kantoren en meldkamer buiten de scope van de opdracht houden (zie ook vraag 8) wordt hier relatief weinig over vermeld. Echter: de stromen van al het personeel en de leveranciers zijn wel bewust omschreven in het ambitiedocument en moeten meegenomen worden in de planvorming.

4. Er wordt relatief weinig gezegd over beveiligings- en brandinstallaties. Is dat bewust?

Het moge duidelijk zijn dat beveiliging- en brandinstallaties voor ons museum van groot belang zijn. Ook hierbij geldt echter dat het geen reden voor verbouwen is, alles is in goede staat. Uiteraard moet het wel integraal worden meegenomen in de verbouwing. Daarom hebben we er wel visies met uitgangspunten voor opgesteld. De precieze eisen zullen in het Programma van Eisen meer in detail worden uitgewerkt.

5. Jullie zijn niet heel expliciet over de plek van het onderzoekscentrum. Klopt dat?

Ja, we vinden het belangrijk dat er een goede connectie is met de collectiepresentatie omdat de doelgroep onderwijs ook voor het onderzoekscentrum een belangrijke doelgroep is. Omdat we echter idealiter ook willen dat het onderzoekscentrum zichtbaar is voor tentoonstellingsbezoekers zijn we hiervoor nog op zoek naar de beste locatie binnen het nieuwe ontwerp. De plaatsing van de ruimte hangt vervolgens ook samen met de vaste en losse inrichting.

Binnen/buiten de opdracht en scope

6. Is de presentatie van de collectie onderdeel van de opgave voor de architect?

Nee, de inrichting valt buiten de scope. Restauratie/renovatie van het kloostergebouw (plek voor de collectiepresentatie) en de (flexibele) wanden van het tentoonstellingspaviljoen vallen wel binnen de scope. Er zal nauwe afstemming en samenwerking moeten zijn met de betrokken tentoonstellingsvormgever over de wanden, zodat het ook voor alle komende tentoonstellingen een goede basis vormt. In de gunningsfase zal precies worden aangegeven wat onder wiens verantwoordelijkheid valt.

7. Valt het bouwdeel aan de Zuilenstraat buiten de scope? Mag dit deel betrokken worden bij de plannen?

Liever niet. Bij voorkeur houden wij de huidige functies (meldkamer, werkplaats, depots) op deze plek, ook omdat we niet verwachten dat hier andere functies kunnen worden geplaatst. De Zuilenstraat is niet bereikbaar voor vrachtverkeer (vanwege beperkingen op de Nieuwegracht). Echter, wanneer gebruik van de Zuilenstraat toch leidt tot betere oplossingen voor onze opgave staan we hier wel voor open. Dit betekent dat de functies die hier gevestigd zijn wel een andere plek moeten krijgen. Dit is niet opgenomen in de huidige kostenramingen.

8. Vallen de kantoren binnen de scope? En mogen deze worden verplaatst?

Liever niet. De kantoren op de 3e verdieping van het Grachtenpand zijn recentelijk vernieuwd. We stellen het daarnaast op prijs dat de kantoren binnenshuis blijven. We zien dus zelf geen reden om deze binnen de scope te brengen. Wanneer de kantoren moeten wijken voor de nodige tentoonstellingsruimte dan staan wij er wel voor open dit te bespreken. Echter moet dan wel een andere plek voor de kantoren worden gevonden. Dit is niet opgenomen in de huidige kostenraming. De kantoren op de 2e verdieping kunnen wellicht iets makkelijker worden vrijgespeeld. Dit onder andere met het oog op flexwerken en meer werken vanuit huis.

9. Moeten de depots binnen de muren blijven?

Ja, dit heeft onze sterke voorkeur (zie ook de Visie Collectiebeheer). Wanneer het verplaatsen van 1 of meerder depots veel winst betekent met betrekking tot onze opgave staan wij er wel voor open. Verplaatsing van de depots is niet opgenomen in de kostenraming. Beperkte verbetering van (een aantal) depots wel.

10. Er wordt niets gezegd over de zolders van het kloostergebouw. Is dat bewust?

Ja, deze worden op dit moment gebruikt voor klimaatinstallaties en opslag. Omdat deze nog goed functioneren (zie ook vraag 13 t/m 15) en we verwachten dat verplaatsen om ruimte vrij te spelen te kostbaar en niet duurzaam is houden we de zolders buiten de scope.

Gebouw(onder)delen, m² en logistiek

11. Hoe dwingend zijn de genoemde m² in de verschillende documenten?

We hebben per ruimte een droomscenario geschetst. Hierbij staan de genoemde m² van de collectiepresentatie (in het kloostergebouw) en die van het tentoonstellingspaviljoen (voorgesteld in het grachtenpand) vast. Bij de overige ruimtes hangt het samen met het onderlinge verband tussen de ruimtes en de beschikbare totale aantal vierkante meters. Samen met het ontwerpteam zal gekeken moeten worden naar efficiënte verdeling, combinaties van functies en de precieze omvang van de diverse ruimtes en functies. Wel geeft het aan dat we substantieel meer ruimte erbij moeten krijgen en is het een beredeneerde inschatting. De uitdaging ligt nu in het optimaal benutten van de beschikbare ruimte.

12. Hoe zit het met de doorloop van de Lange Nieuwstraat via het binnenplein naar de Nieuwegracht? Moet deze doorloop vrij blijven?

Nee. Op dit moment kan iedereen die wil tijdens openingstijden van het museum vanaf de Lange Nieuwstraat naar de Nieuwegracht lopen en andersom. Wij verwachten dat dit in de nieuwe situatie niet meer het geval zal zijn. Dit is echter geen doel op zich en hangt af van de plannen. Het is goed te weten dat er aan beide kanten van het gebouw een steeg (Catharijnesteeg) en straat (Zuilenstraat) zijn voor een goede toegankelijkheid van de buurt. Ook de buurt geeft aan dat de doorloop door het museumcomplex niet essentieel is.

13. Waar bevinden de klimaatinstallaties zich?

Deze bevinden zich op verschillende plekken in het gebouw (waaronder onder de monumentale kap).

14. Moeten de klimaatinstallaties vervangen worden?

Nee, de klimaatinstallaties zijn in goede staat en hoeven - met uitzondering van reguliere vervangingen en eventuele verduurzaming - niet aangepast te worden.

15. Mogen de klimaatinstallaties verplaatst/vervangen worden?

Alleen wanneer dit een grote meerwaarde is op het gebied van verduurzamen (let op: vervangen als dit niet nodig is zien wij niet als duurzaam) en het de investering terugbetaalt kan nagedacht worden over vervanging en/of verplaatsing.

16. Kan de kunst via een andere straat dan de Lange Nieuwstraat worden aangevoerd?

Nee. Dat komt omdat er geen zwaar verkeer is toegestaan op de Nieuwegracht en de Zuilenstraat eenrichtingsverkeer is. Dit maakt de aanvoerroute vanuit de Lange Nieuwstraat essentieel. Dit vraagt aandacht, met name m.b.t. de interne routes naar de tentoonstellingsruimtes (beoogd in het grachtenpand). We staan open voor innovatieve oplossingen op dit punt.

Omgeving en stakeholders

17. Met welke stakeholders heeft het museum te maken?

Het museum opereert in een breed speelveld van stakeholders. Dit gaat van het ministerie van OCW, tot de collectiestichtingen die eigenaar zijn van de collectie, eigen personeel, monumentenspecialisten, de museumbezoekers, de burens, de gemeente, de naastgelegen kathedraal (parochie en Aartsbisdom), de provincie, fondsen, vrienden en donateurs. Het museum heeft met al deze partijen nauw contact (de vorm en intensiteit verschilt uiteraard per stakeholder). Met al deze stakeholders is gesproken over de verbouwingsplannen, onze ambities en dromen. Hier wordt zeer positief op gereageerd en men denkt zeer graag met ons mee. We zoeken een architect die begrijpt dat we met veel van deze stakeholders te maken hebben en we hun mening op prijs stellen. Het gesprek met stakeholders over de verbouwing voeren we zelf, uiteraard zullen we in voorkomende gevallen de hulp van de architect hierbij inroepen. In het gesprek met de stakeholders kiezen we voor een werkwijze van openheid en aandacht, conform onze kernwaarden.

18. Wie is eigenaar van het gebouw/de pleinen? En hoe gaat dat in de samenwerking?

Het museumcomplex van Museum Catharijneconvent (inclusief de buitenruimtes) is eigendom van Rijksvastgoedbedrijf. Stichting Museum Catharijneconvent treedt op als beheerder en is integraal verantwoordelijk voor het onderhoud. Door de geldende afspraken is het RVB slechts zeer zijdelings betrokken bij de verbouwing. Er hoeft conform de huurafspraken geen toestemming gevraagd te worden aan RVB voor aanpassingen aan het gebouw (uiteraard moet er wel binnen de wet worden geopereerd). Het museum heeft met het RVB afgesproken de accountmanager op hoofdlijnen over de plannen en de uitvoering te informeren. Dit is geen vereiste maar wordt wel gewaardeerd. Kortom: Stichting Museum Catharijneconvent treedt op als opdrachtgever van de verbouwing. Tot slot: het voorplein is eigendom van de gemeente (zie ook vraag 19). Op een later moment zullen we de precieze erfgrenzen aangeven.

19. De gemeente is eigenaar van de grond op het voorplein. Mag er dan wel gebouwd worden op het voorplein?

De gemeente Utrecht is eigenaar van de grond. Dus op het voorplein bouwen mag na goedkeuring van de gemeente. We hebben goed contact met de gemeente en hebben dit reeds bij hen geadresseerd. We kunnen dit pad met hen gaan bewandelen. Het brengt in verband met eigendom wel extra uitdagingen met zich mee en het volledig volbouwen van het voorplein vraagt een stevig verhaal om de bewoners van de Lange Nieuwstraat hierin mee te krijgen.

20. Hoe zijn architecten van latere toevoegingen, met name Hubert Jan Henket, betrokken? Moeten zij betrokken worden bij aanpassingen of eventuele sloop?

We hebben architectenbureau Bierman en Henket geïnformeerd over onze voornemens. Aangegeven is dat ze geen bezwaren hebben tegen veranderingen/wijzigingen. Hetzelfde geldt voor Bakers architecten. We ervaren het contact met beide architecten als zeer plezierig. Daarnaast hebben wij ook kunstenaar Marc Mulders (maker van een groot raam in ons huidige trappenhuis) geïnformeerd. We hebben hem laten weten dat we hem op de hoogte houden. We doen op dit moment onderzoek naar de meer recente architectuur en het auteursrecht. Tot slot hebben we contact met de gemeente over het verplaatsen van het kunstwerk (eigendom van de gemeente Utrecht) dat midden in ons pandhof staat.

21. Hoe wordt de eigen organisatie betrokken

De medewerkers van het museum zijn betrokken via diverse projectgroepen. In de aanloop naar de visiedocumenten zijn zoveel mogelijk collega's betrokken bij verzameling van input, wensen en het in kaart brengen van knelpunten. Door middel van verschillende groepen (stuurgroep, projectgroepen en werkgroepen) wordt iedereen continu en tijdig betrokken. Zie hiervoor ook verder het document Uitgangspunten budget, planning en organisatie. We zoeken daarbij wel naar een goede balans tussen voortgang van de dagelijkse werkzaamheden en de werkzaamheden voor de verbouwing. Daarnaast wordt het personeel maandelijks bijgepraat tijdens de personeelsbijeenkomst en doorlopend via de afdelingshoofden (de MT-leden).

22. Wie zijn de directe burens van het museum?

We hebben een aantal directe burens. Met al deze burens hebben we goed contact en men weet van onze voornemens om te verbouwen.

- Particuliere eigenaren van huizen: zowel op het binnenplein als grenzend aan het voorplein.
- Huurhuizen grenzend aan het binnenplein met meerdere huurders.
- De Catharinakathedraal (zie ook vraag 23).
- De Theologische Faculteit van de Universiteit van Tilburg aan beide zijden aan de Nieuwegracht.

23. De naastgelegen kerk is geen eigendom van het museum, maar er zijn wel ambities voor een verbinding? Hoe gaat dat in de samenwerking?

Het museum werkt nauw samen met de naastgelegen Catharinakathedraal. Deze is in kerkelijk gebruik en geen eigendom van het museum. Omdat het complex als eenheid is gebouwd zien we het samen als onze taak de kathedraal en het kloostergebouw en de verhalen hierover in samenhang te ontsluiten. Hierin vinden we elkaar. Daarnaast zijn we twee op zichzelf staande organisaties met eigen doelen. We willen dus als museum ook eigenstandig kunnen opereren en niet afhankelijk zijn van de kathedraal. Met name m.b.t. de beoogde verbinding moet hier rekening mee worden gehouden. Ook zal de eigenaar van de kathedraal akkoord moeten geven op ingrepen in de kathedraal. Tot dusver hebben we hierover zeer plezierig contact. De precieze invulling van de plannen is een volgende stap.

Aanvullende documenten/onderzoeken

24. Zijn de bouwhistorische onderzoeken beschikbaar?

Alle bouwhistorische onderzoeken worden versterkt in de gunningsfase. In de selectiefase is alleen de waardestelling van het kloostergebouw beschikbaar gesteld.

25. Is er een bouwhistorisch onderzoek van de kathedraal?

Ja. Die is in de gunningsfase opvraagbaar bij het museum.

26. Zijn er plattegronden beschikbaar?

Ja, deze kunnen bij het museum worden opgevraagd in de gunningsfase.

27. Wat is de status van archeologisch onderzoek?

We weten dat er veel archeologisch materiaal aanwezig is en dat we hier in het traject aandacht aan moeten besteden. Omdat dit een gegeven is kiezen we ervoor eerst de verdere planvorming af te wachten en op basis daarvan de nodige onderzoeken te starten. Het is belangrijk dat de architect zich hiervan bewust is.

Planning en organisatie

28. Mag het museum dicht tijdens de verbouwing? En hoe lang?

We streven naar gefaseerde of zo kort mogelijke sluiting van het museum. Gezien de omvang van de opgave verwachten we wel dat sluiting onvermijdelijk is. We gaan hierbij uit van een maximale sluiting van 1 jaar.

29. Hoe hard is de deadline begin 2027?

Hard. Het is voor het museum van essentieel belang om de knelpunten in het gebouw op te lossen om het – groeiende aantal – bezoekers fysiek en inhoudelijk ruimte te bieden om de kunst en verhalen van het museum te ontdekken. We zien het daarom als harde deadline het museum uiterlijk begin 2027 te openen voor publiek.

30. Wanneer wordt het Programma van Eisen toegestuurd?

Het Programma van Eisen wordt in de gunningsfase versterkt. De nagestreefde uitgangspunten en eisen zijn in de selectiefase al terug te lezen in de verschillende visiedocumenten.

31. Past het museum de DNR toe op de opdracht?

De overeenkomst met de ontwerpende partij zal worden gesloten op basis van DNR 2011 (herziene versie 2013). Wij zullen wel op een aantal onderdelen aanvullingen en of wijzigingen doorvoeren. Een conceptovereenkomst wordt toegevoegd in de gunningsfase, waarin de afwijkingen t.o.v. de DNR duidelijk worden.

32. De opdracht is in hoofdlijnen omschreven. Wanneer wordt de conceptovereenkomst gestuurd?

Bij de start van de gunningsfase wordt de conceptovereenkomst verstrekt. De kaders zijn in de selectieleidraad al op hoofdlijnen geschetst.

33. De adviseurs (met uitzondering van de monumentenspecialist en de interieurontwerper) worden apart aanbesteed. Zijn deze bekend tijdens gunningsfase?

We verwachten bij de start van de gunningsfase te weten wie de tentoonstellingsvormgever wordt. De andere adviseurs zullen in een latere fase worden gekozen, al dan niet via een aanbestedingsprocedure.

34. Aan welke adviseurs denken jullie?

Wij denken aan de volgende adviseurs. In de gunningsfase zal dit uitgebreider worden uitgewerkt en mogelijk aangevuld, inclusief een overzicht van de adviseurs die onder coördinatie van de architect vallen.

- o Installatieadviseur
- o Constructeur
- o UX-er
- o Grafisch vormgever
- o Lichtontwerper
- o Akoestische adviseur
- o Retailadviseur
- o Landschapsarchitect
- o Duurzaamheidsadviseur
- o Horeca-adviseur
- o bouwfysica-adviseur
- o directievoerder/toezichthouder

35. Is er een kwaliteitsteam?

Het museum werkt momenteel aan het vormen van een kwaliteitsteam, met daarin naar alle waarschijnlijkheid de Rijksbouwmeester, een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en vanuit de gemeente vertegenwoordiging vanuit monumenten en welstand.

36. Mag een interieurontwerper of monumentenspecialist betrokken worden bij meerdere inschrijvers?

Nee, dit mag niet.

37. Wat is het gevraagde BIM-niveau

Het LOD is nog nader te bepalen en kan in de verschillende bouwfases verschillen. We laten ons hier ook graag in adviseren, waarbij het goed is om te weten dat we op termijn ook graag beheer en onderhoud in BIM willen kunnen toepassen. De keuze voor het gevraagde LOD-niveau kan dit mede bepalen maar is niet leidend. Het huidige complex is niet 3D ingemeten.

38. Wordt er gebruik gemaakt van een data-uitwisselplatform? En zo ja, welke?

Dit weten we nog niet en we laten ons daar graag in adviseren door de architect.